

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
Sendt på mail til ltm@kfst.dk, kar@kfst.dk og
soewes@em.dk

Den 18. august 2022

Høring over udkast til lov om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes interesser

Dansk Erhverv har ved mail af 1. juli 2022 fået ovenstående udkast til lov i høring og jeg skal hermed komme med Dansk Erhvervs bemærkninger

Generelle bemærkninger

Der er allerede i dag i dansk ret mulighed for at anlægge gruppesøgsmål og med dette lovforslag kommer der nu et ekstra regelsæt, der alene gælder for sager vedrørende overtrædelser af en lang række EU-direktiver, når der er tale om beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser.

Dansk Erhverv hilser det meget velkomment, at der i lovforslaget lægges op til, at gruppesøgsmål efter det nye regelsæt alene kan anlægges som opt-in søgsmål, hvor den enkelte forbruger aktivt skal tilmelde sig søgsmålet for at blive omfattet af det. Dog synes der i søgsmål vedrørende påbud at være lagt op til, at sagerne kan anlægges uden, at der er forbrugere, der aktivt har tilmeldt sig søgsmålet.

Dansk Erhverv er klar over, at det kan være væsentligt sværere at få forbrugere, der ikke har lidt nogen økonomisk skade, til at tilmelde sig et påbudssøgsmål, og finder det derfor rimeligt, at denne type sager kan anlægges uden, at der er forbrugere, der aktivt har tilmeldt sig. Det bør dog fremgå meget tydeligt af lovforslaget, at der i denne type af sager ikke vil kunne tages stilling til erstatning, afhjælpning eller lignende.

Derudover noterer vi også med tilfredshed, at der stilles en lang række krav til godkendelsen af de myndigheder og især organisationer, der får adgang til at anlægge gruppesøgsmål efter de nye regler.

I forhold til lovforslagets § 7 foreslår vi, at 1) ændres fra *"De gruppesøgsmål, som myndigheden eller organisationen påtænker at anlægge efter denne lov"* til *"De gruppesøgsmål, som myndigheden eller organisationen har besluttet at anlægge efter denne lov"*. Dels vil denne ændring ordlydsmæssigt bringe bestemmelsen i overensstemmelse med formuleringen i direktivet og dels vil det sikre, at myndigheder eller organisationer ikke kan oplyse om en række gruppesøgsmål, der så efterfølgende aldrig bliver anlagt. Sidstnævnte ville have en række u hensigtsmæssige konsekvenser som nærmere uddybet i de specifikke bemærkninger.

Dansk Erhverv er enig i, at de normale regler i retsplejeloven vedrørende sagsomkostninger også skal finde anvendelse på sager, der anlægges efter den nye lov således, at den tabende part kan pålægges at betale sagsomkostninger til den vindende part. En fastholdelse af dette fundamentale princip vil også være med til at sikre, at der ikke anlægges grundløse eller chikanøse sager efter de nye regler.

Afslutningsvist skal det bemærkes, at mens det er vigtigt, at forbrugerne får adgang til at håndhæve deres rettigheder, er det ligeledes vigtigt, at reglerne ikke udhuler virksomhedernes retssikkerhed eller giver organisationer mulighed for at anlægge grundløse og chikanøse sager. Det er umiddelbart Dansk Erhvervs opfattelse, at man såvel i direktivet som det danske lovforslag har fundet en fornuftig balance mellem de to hensyn.

Specifikke bemærkninger

§ 3, stk. 1

Det fremgår af bemærkninger til § 3, stk. 1, at gruppessøgsmål efter loven alene kan føres som tilmeldingsgruppessøgsmål (opt-in), hvilket vil sige, at forbrugerne aktivt skal tilmelde sig et konkret søgsmål for at blive omfattet af det.

Samtidig fremgår det dog af § 14, stk. 2 og anføres ligeledes i bemærkningerne til § 14, stk. 3, der omhandler gruppessøgsmål om påbud, at det ikke er en betingelse for en afgørelse om påbud, at berørte individuelle forbrugere har tilmeldt sig søgsmålet.

Dansk Erhverv har forståelse for, at det i gruppessøgsmål om påbud og måske endda i sager om påbud vedrørende en påtænkt praksis, kan være svært at finde forbrugere, der aktivt vil tilmelde sig søgsmålet og vi har derfor som udgangspunkt ikke et problem med, at denne type af sager kan anlægges uden, at der er forbrugere, der aktivt har tilmeldt dig det. Det bør dog understreges, at sagen så alene kan vedrøre påbud og ikke genopretning, hvilket altid vil kræve en aktiv tilmeldelse fra forbrugerne.

§ 3, stk. 2

Dansk Erhverv bakker op om de krav, der stilles til organisationer, der ønsker at kunne anlægge sager efter de nye regler. Det er som nævnt vigtigt, at også virksomhedernes retssikkerhed respekteres og ved at stille krav til, hvem der kan anlægge gruppessøgsmål efter de nye regler, er det Dansk Erhvervs håb, at det alene er seriøse sager, der vil blive anlagt.

§ 7

Denne bestemmelse implementer direktivets artikel 13, men der er efter Dansk Erhvervs vurdering væsentlig forskel på kravene i direktivet og i den danske implementering.

Direktivets artikel 13 taler om *"de gruppessøgsmål, som de har besluttet at anlægge ved en retsinstans eller en forvaltningsmyndighed"*, mens den danske § 7 bruger formuleringen *"De gruppessøgsmål, som myndigheden eller organisationen påtænker at anlægge efter denne lov"*.

Dansk Erhverv anbefaler, at den danske lovgivning afspejler formuleringen i direktivet og at der således kun skal informeres om gruppesøgsmål, der er besluttet. Baggrunden for dette er blandt andet, at virksomheder ikke risikerer at blive ”hængt ud” på en liste over påtænkte gruppesøgsmål, der efterfølgende viser sig aldrig at blive anlagt. Derudover er det rimeligt for forbrugerne at de ved, om de gruppesøgsmål, der fremgår af myndighedernes eller organisationernes hjemmesider også rent faktisk gennemføres.

§ 19

Det fremgår af afsnit 3.6.4.3. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at retsplejelovens almindelige regler om sagsomkostninger også vil finde anvendelse på sager, der anlægges efter den nye lov.

Dansk Erhverv har i hele arbejdet med dette regelsæt peget på det vigtige i, at princippet om at ”taberen betaler” også blev opretholdt i sager om gruppesøgsmål. Baggrunden for dette er, at for at undgå grundløse eller chikanøse sager er det nødvendigt, at sagsøgeren ved, at der kan være økonomiske risici forbundet med at anlægge sagerne og at sagerne derfor bliver grundigt vurderet inden et sagsanlæg.

Med venlig hilsen

Bo Dalsgaard
Chefkonsulent